

Het Groninger paard, ras van het jaar 2018

Vanaf de oprichting van de SZH heeft het Groninger paard een belangrijke plaats ingenomen bij de SZH, zoals de betrokkenheid van bestuursleden bij het redden van de hengst Baldewijn. Hoewel er door de inspanningen van de liefhebbers van het Groninger paard sindsdien veel is bereikt, heeft het ras nog steeds de status bedreigd. Een reden voor de SZH om weer iets extra's te doen voor het Groninger paard.

Door de mechanisatie in landbouw en transport heeft het Groninger paard vijftig jaar geleden zijn functie als trekdier verloren. Daarmee werd het in zijn voortbestaan bedreigd. Gelukkig heeft een groep liefhebbers van het ras zich dat gerealiseerd en de Vereniging Het Groninger Paard opgericht.

Vorig jaar vierde de rasvereniging haar 35-jarig bestaan. Niet alleen de bijzondere band met het Groninger paard en het bedreigd zijn, maar ook het enthousiasme en de inspanning van de Vereniging Het Groninger Paard om dit levend erfgoed te behouden waren redenen voor de SZH om na 35 jaar het ras tot ras van het jaar uit te roepen en zo extra aandacht aan het Groninger paard te schenken. Te beginnen met vier artikelen in Zeldzaam Huisdier. In dit artikel stellen we het ras voor en vertellen we de bijzondere geschiedenis ervan. In de volgende nummers komen de huidige gebruiksdoelen, de fokkerij en de toekomst van het ras aan bod.

Krachtige bouw

De rasvereniging typeert het Groninger paard als volgt: het is een zwaar, lang

gelijnd warmbloedpaard met een krachtige bouw en een sprekend hoofd. Het paard heeft een gespierde, middellange hals, voldoende schoft, die soepel overgaat in een niet te lange, sterke rug, een tamelijk schuine schouder, een brede en diepe zwaar gespierde romp, ronde welving van de ribben en een zwaar ontwikkelde achterhand. Het beenwerk is massief met platte pijpen en ruime, harde voeten.

De minimale stokmaat na het derde levensjaar is 1,60 m voor hengsten en ruinen en 1,57 m voor merries. De meest voorkomende kleuren zijn (donker)bruin en zwart met geringe witte aftekeningen.

Veelzijdig ras en goed karakter

Het Groninger paard heeft drie goede basisgangen: de stap is ruim en energiek, de draf is vlot en economisch, er is sprake van een voldoende goede galop. Het kan langdurig grote werkprestaties leveren en heeft een goede gezondheid. Het is een zeldzaam, maar veelzijdig ras en betrouwbaar. Echt een paard waar het hele gezin plezier aan beleeft.

Het temperament is gelijkmatig en toch

Logo van Vereniging Het Groninger Paard

levendig. Het paard is sober en werkwilbig. Ook als er geen tijd is om het dier dagelijks te trainen, kun je dankzij het goede karakter zelfs na een paar dagen niet rijden gewoon opstappen en wegrijden.

Ontstaan aan de noordkust

Het Groninger paard komt voort uit het inlandse, noordelijke paard dat door de eeuwen heen werd gefokt langs de noordkust van Nederland, Duitsland en Denemarken. Omstreeks 1870 vonden kruisingen plaats met hengsten uit Oldenburg en Oost-Friesland.

Vanaf circa 1880 werd het Groninger paard in stamboekverband gefokt. Het ras kreeg daardoor meer bekendheid in het hele land. Tot begin 20e eeuw was het Groninger paard een licht, veelzijdig paard. Het Groninger paard werd gefokt voor de landbouwbedrijven, maar was ook geschikt voor aanspanning voor een rijtuig, goederentransport en in de veldartillerie.

Van licht naar zwaar

Na de Eerste Wereldoorlog nam het gebruik van lichtere paarden sterk af door

Ras van het jaar Ras van het jaar Ras van het jaar

mechanisering van transportmiddelen (auto, trein). In de landbouw nam juist de behoefte aan zwaardere paarden toe, vanwege de uitvinding van werktuigen die door paarden voortbewogen en gelijktijdig aangedreven moesten worden. Het zware koudbloedpaard was daar meer geschikt voor dan het veelzijdige warmbloedpaard. Om te kunnen concurreren moest het Groninger paard veranderen naar een meer zwaar warmbloedpaard.

Landbouwrijpaard

Na de Tweede Wereldoorlog werd het zware werk in de landbouw steeds meer

overgenomen door de tractor. Tegelijkertijd groeide de ruitersport. Daarom moest het Groninger paard weer meer overeenkomsten gaan vertonen met het veelzijdige, lichtere Groninger paard van vroeger. Door inzet van Holsteiners, Trakheners en Engelse Volbloeden in de Groninger fokkerij werd in relatief korte tijd deze verandering gerealiseerd.

Toch dreigde door de grote vraag naar gespecialiseerde rijpaarden het veelzijdige Groninger paard als ras te verdwijnen.

Stamboek met één hengst

Eind jaren zeventig waren er bijna geen

zuivere Groninger paarden meer in Nederland. Een aantal liefhebbers van het Groninger paard redde het ras van de ondergang door de laatste Groninger hengst, genaamd Baldewijn, van de slager te kopen. Ze zochten zo veel mogelijk Groninger merries die voor de fokkerij ingezet konden worden.

Om in stamboekverband te kunnen fokken richtte een groep van vijftientig liefhebbers van het Groninger Paard op 25 februari 1982 de Vereniging Het Groninger Paard op.

Het stamboek begon met slechts één hengst en circa twintig merries. Dankzij zorgvuldige fokkerij is de populatie nu gegroeid naar ongeveer 1500 Groninger paarden met een laag inteeltpercentage.

In de etalage

Het Groninger paard verdient met zijn bijzondere kwaliteiten en geschiedenis meer bekendheid. Dit onderdeel van ons levend erfgoed dient gepromoot te worden.

Naast de keuringen en show die de Vereniging Het Groninger Paard organiseert, gaat de SZH samen met de vereniging dit jaar extra aan promotie van het ras werken. Een goede start is de nieuwjaarsreceptie van de Vereniging Het Groninger Paard in combinatie met de officiële erkenning door de SZH van Stal Vredenheim in Grolloo als fokcentrum voor het Groninger paard.

Een uithangbord voor het Groninger paard als levend erfgoed in een stal waar je het ras kunt bewonderen. ●

Texelien en haar veulen Maximus van stal Vredenheim

Claudia Dermois